

HRM:s slutgiltiga verksamhets- och ekonomiplan 2026–2028

Samkommunen 14.11.2025

648/02.020.200.2000/2025

Föredragande

Verkställande direktör Tommi Fred

Beredare

Ekonomidirektör Minna Haapala, e-post förnamn.efternamn@hsy.fi

HRM:s samkommunstämma ska enligt kommunallagen godkänna samkommunens budget för följande år före utgången av det innevarande året. I samband med detta ska även ekonomiplanen för tre eller flera år godkännas (planperiod). Ekonomiplanens första år är budgetåret.

I budgeten och ekonomiplanen godkänns samkommunens operativa och ekonomiska mål och de ska utarbetas så att förutsättningarna för att sköta samkommunens uppgifter tryggas.

Enligt HRM:s grundläggande avtal ska medlemsstädernas utlåtanden om verksamhets- och ekonomiplanen begäras innan planen godkänns. HRM:s styrelse behandlade 13.6.2024 den preliminära verksamhets- och ekonomiplanen för 2026–2028 och beslutade att begära att medlemsstäderna avger utlåtanden om den senast 5.9.2025. De inkomna utlåtandena antecknades för kännedom i styrelsen 19.9.2025.

I utarbetandet av budgeten och ekonomiplanen har räntabilitetsmålet varit att den årliga räntabiliteten förbättras med i genomsnitt 1,5 procent och en balanserad ekonomi.

Budgeteringen av försäljningsintäkterna beaktar ändringar i både verksamhetsvolymerna och verksamheten samt vattenförsörjningens och avfallshanteringens taxaförändringar.

Som den allmänna ändringen i kostnadsnivån för budgetåret 2026 har man använt 2 procent om ingen noggrannare prognos varit tillgänglig. Även för planåren 2028 och 2027 har man använt 2 procent som ändringen av kostnadsnivån om ingen noggrannare uppskattning varit tillgänglig.

Vattenförsörjningens och avfallshanteringens investeringar grundar sig på det 20-åriga investeringsprogrammet som HRM:s styrelse utarbetade våren 2024. Det har föreslagits att årliga preciseringar ska göras av investeringarna i verksamhet- och ekonomiplanen 2026–2028.

Verksamhets- och ekonomiplanförslaget beaktar städernas utlåtanden och inkluderar preciseringar som orsakats av ändringar i HRM:s verksamhet och verksamhetsmiljö som skett under sommaren och hösten.

Mål

Målsättningen för och budgeteringen av HRM:s verksamhets- och ekonomiplan 2026–2028 grundar sig på strategin 2030 som HRM:s styrelse föreslagit och som samkommunstämman fattat beslut om i november 2022. Målsättningen och budgeteringen grundar sig också på ägarstyrningens mål i medlemskommunerna. De fyra tyngdpunkterna i den föreslagna strategin 2030 och de totalt tio strategiska mål som genomför dessa är följande:

- Miljöansvar: Kolneutral huvudstadsregion, I centrum för den cirkulära ekonomin och Ett rent Östersjön
- Förändringar i arbetslivet: Attraktiv och hållkraftig arbetsgivare och Kompetent personal som utvecklas
- Hållbar ekonomi: Effektiv och ekonomisk verksamhet och Balanserad ekonomi
- Invånarupplevelse: Ansvarsfulla tjänster som utvecklas, Tryggt dricksvatten och Verksamhet med omsorg om närmiljön

Verksamhet

Inflationen och höjningen av räntenivån har mattats av, men de påverkar fortfarande konsumenternas köpkraft och i synnerhet marknaden för bostadsbyggande. Under verksamhets- och ekonomiplanens giltighetstid 2026–2028 förväntas situationen förbättras, eftersom inflationen förväntas förbli under 2 procent under de närmaste åren. Det är utmanande att förutsäga byggvolymerna, men tillväxten av befolkningsmängden i huvudstadsregionen förutspås fortsätta och därmed även tillväxten av kundvolymen inom HRM:s vattenförsörjning. Mängden vatten som pumpas till HRM:s nätverk beräknas öka långsamt under planperioden. Mängden vatten som produceras under 2026 uppskattas uppgå till 94,3 miljoner m³ och den fakturerade vattenförsäljningen till 77,0 miljoner m³. Mängden avloppsvatten som behandlas vid avloppsreningsverk uppskattas uppgå till totalt 153,6 miljoner m³ under 2026.

År 2026 genomförs cirka 9 miljoner tömningar av avfallskärl vid kundfastigheter och mängden avfall som transporteras uppgår till cirka 375 000 ton. Totalt levereras cirka 205 000 ton avfall till Vanda Energis avfallskraftverk för energiutvinning. Cirka 222 000 ton avfall behandlas vid Ämmässuo ekoindustricentrum.

Region- och miljöinformationens verksamhet grundar sig på medlemskommunernas behov och önskemål om tjänster inom klimatarbetet, luftskyddsarbetet och informationssamarbetet. Under verksamhets- och ekonomiplanens giltighetstid fortsätter tjänsteproduktionen likt tidigare år, och består bland annat av allt mer exakt luftkvalitetsinformation, produktion av MBT-planerings- och platsinformation samt produktion av regionala nyckeltal för cirkulär ekonomi.

Driftsekonomi

I den slutliga verksamhets- och ekonomiplanen ökar verksamhetsintäkterna för 2026 med cirka 3,3 miljoner euro jämfört med den preliminära budgeten, särskilt tack vare ökningen av vattenförsäljningen (+2,7 M€), avloppsvattenintäkterna (+3,8 M€) och grundavgifterna (+1,1 M€). Å andra sidan minskar anslutningsavgifterna (-3,0 M€), intäkterna från avfallstransport- och hanteringsavgifter (-2,5 M€) samt kommunandelar (-0,4 M€). Rörelsekostnaderna minskar med cirka 1,5 miljoner euro, huvudsakligen till följd av minskade tjänsteinköp och materialkostnader. Avskrivningarna ökar med 1,6 miljoner euro och finansiella kostnader minskar med 0,6 miljoner euro. Räkenskapsperiodens överskott stärks med cirka 4,0 miljoner euro, vilket stöder utvecklingen av HRM:s självförsörjningsgrad.

HRM:s verksamhetsintäkter år 2026 uppgår till 522,6 miljoner euro, dvs. 28,5 miljoner (5,8 %) euro mer jämfört med prognosen för 2025. Budgeteringen av försäljningsintäkterna beaktar ändringar i både verksamhetsvolymerna och verksamheten samt vattenförsörjningens och avfallshanteringens taxaförändringar.

Volymen av fakturerat vatten inom vattenförsörjningen minskade flera år i rad, men började öka 2024. Denna utveckling har fortsatt våren 2025 och under verksamhets- och ekonomiplanens giltighetstid förutspås en årlig tillväxt på cirka 0,3 procent. För

budgetåret föreslås en total höjning av bruksavgifterna med 5 procent, för planåret 2027 5 procent och för planåret 2028 2 procent. I enlighet med strategimålen har viktningen av avgifterna för vattenförsörjningen justerats för att bättre motsvara principen att förorenaren betalar. Ändringarna görs stegvis och grundavgifterna föreslås höjas med 13 procent för budgetåret, med 9 procent för planåret 2027 och 7 procent för planåret 2028. Inflationsantagandet för höjningarna är 2 procent.

Den främsta orsaken till avgifternas realhöjningar är att den finansiering som nivån på saneringsinvesteringar förutsätter till fullo ska täckas med kundavgifter. De insamlade anslutningsavgifterna har minskat ytterligare i takt med att recessionen inom byggandet fortsätter. Enligt byggindustrins nuvarande konjunkturprognos skulle konjunkturen nå botten 2025 och därefter skulle trenden gradvis vända under verksamhets- och ekonomiplanens giltighetstid. För 2026 föreslås en inflationsbaserad höjning av anslutningsavgiftspriserna med 2 procent för alla fastighetstyper. Målet är att gradvis uppnå en kostnadsmotsvarighet för anslutningsavgifterna i förhållande till kostnaderna för områdesbyggandet under verksamhets- och ekonomiplanens giltighetstid. Ersättningen som städerna betalar för dagvatten i allmänna områden justerades år 2025. Inom ramen för avtalet uppgår avgiften år 2026 till cirka 8,2 miljoner euro.

Avfallshanteringens verksamhetsintäkter beräknas öka under verksamhets- och ekonomiplanens giltighetstid. Inflödet av inkomster ökas särskilt av prishöjningar när mängden tömda kärl har börjat minska. I priserna har beräknats en ökning med i genomsnitt 4 procent för år 2026, å andra sidan kommer social- och hälsovårdstjänsterna att försvinna från den avfallstransport som ordnas av HRM under samma år, vilket innebär att intäkterna ökar med cirka 1 procent under budgetåret. Ökningen av inkomsterna 2027 och 2028 beror främst på justeringen av taxan då antalet tömningar blir på 2026 års nivå.

Kommunandelar från medlemskommunerna utgör cirka 0,9 procent av HRM:s verksamhetsintäkter. Med kommunandelar täcks den andel av kostnaderna för skötseln av uppgifterna inom region- och miljöinformation som inte kan täckas med resultatområdets övriga försäljningsintäkter eller extern projektfinansiering. Från och med 2025 ingår Klimatinfos verksamhetsandel direkt i siffrorna för region- och miljöinformationens verksamhet och specificeras inte längre separat. Det kumulativa överskottet som ackumulerats av resultatområdet region- och miljöinformation från tidigare års överskottsresultat kompenseras genom att budgeten för resultatområdet upprättas som ett underskott så att kommunandelarna inte faktureras till fullt belopp. Det kumulativa överskottet enligt 2025 års resultatprognos är cirka 0,940 miljoner euro. Med beaktande av medlemskommunernas utlåenden har överskottet allokaterats med starkt fokus på att överskottet används mest år 2026.

HRM:s rörelsekostnader år 2026 uppgår till 226,1 miljoner euro, vilket är 15,7 miljoner (7,5 %) euro mer än i prognosen för 2025. Budgeteringen av rörelsekostnaderna beaktar ändringar i verksamheten och de mest betydande kända kostnadsändringarna. År 2026 består cirka 52 procent av rörelsekostnaderna av inköp av tjänster, såsom inköp av avfallstransporttjänster, IT-kostnader, experttjänster och bygg- och underhållstjänster. Personalkostnader står för cirka 26 procent, materialinköp för 14 procent och övriga kostnader för 8 procent. Personalkostnaderna innefattar löneavtalets inverkan: 3,6 procent för 2026, 3,9 procent för 2027 och för år 2028 2,6 procent. Om närmare information inte har funnits tillgänglig har planeringen utgått från en inflation på 2 procent för planperioden.

Verksamhetsbidraget som uppstår som skillnad mellan verksamhetsintäkter och -kostnader under budgetåret 2026 uppgår till 299,4 miljoner (57,3 %) euro, medan den år

2025 beräknas uppgå till 286,5 miljoner (58,0 %) euro. Skillnaden beror till stor del på försäljningsintäkternas uppskattade tillväxt år 2026. Taxaförändringar har en positiv inverkan på försäljningsintäkterna under planperioden. Under planåret 2027 förbättras rörelsemarginalen till 327,4 miljoner (59,5 %) euro och år 2028 340,4 miljoner (60,1 %) euro.

År 2026 är nettofinansieringskostnaderna 81,2 miljoner euro. Av räntekostnaderna är 55,4 miljoner euro räntor som betalas ut till medlemskommunerna för etableringslån. Grundkapitalräntan som medlemskommunerna började ta ut år 2021 uppgick till 1,0 procent åren 2023–2024 och till 1,5 procent från och med år 2025. I avkastningen på investeringar har budgeterats dividendinkomster på 280 000 euro för 2026–2028 från Uudenmaan Woima Oy. I slutet av planperioden kommer nettofinansieringskostnaderna att öka något till 82,0 miljoner euro år 2028.

Årsbidraget som uppstår efter verksamhetsbidraget och finansieringsposterna visar de internt tillförda medel som efter löpande utgifter blir kvar för investeringar och amorteringar på lån. År 2026 är HRM:s årsbidrag 218,2 miljoner euro, medan investeringarna och amorteringarna på lån uppgår till totalt 342 miljoner euro.

Efter avskrivning av de bestående aktiva (anläggningstillgångar), förändringar av reserver och inkomstskatter som dras av från årsbidraget uppvisar budgetårets 2026 resultat ett överskott på 35,2 miljoner euro, ett överskott på 66,2 miljoner år 2027 och ett överskott på 72,6 miljoner år 2028. På grund av detta börjar HRM:s skuldsättning minska under verksamhets- och ekonomiplanens giltighetstid.

Investeringar

Vattenförsörjningens och avfallshanteringens investeringar baserar sig på det 20-åriga investeringsprogrammet som HRM:s styrelse utarbetade våren 2024. År 2026 uppgår investeringarna till totalt 213,2 miljoner euro, varav 194,7 miljoner är vattenförsörjningens investeringar och 16,4 miljoner avfallshanteringens.

Nivån på investeringarna i vattenförsörjningen har bedömts ligga på den nivå som anges i investeringsprogrammet under den kommande verksamhets- och ekonomiplanens giltighetstid. För att minska saneringsskulden i vattenförsörjningsnätet har 5 miljoner euro anslag per år lagts till i korg 10. Under planperioden inleds många betydande projekt både av medlemsstäderna och HRM.

Som de viktigaste projekten med utgångspunkt i HRM kan man konstatera byggandet av vattenförsörjningen i Esplanadområdet, som inleds med byggandet av en vattenförsörjningstunnel. Under planperioden fortsätter planeringen av effektiviseringen av avlägsnandet av skadliga ämnen och fosfor vid Viksbacka avloppsreningsverk. Volymen av nätsaneringar ökas systematiskt och målinriktat. Kapacitetsökningen av Långforsens vattenreningsverk kommer att fortsätta under hela planperioden.

För medlemskommunernas del pågår eller inleds många betydande projekt. Vandaspåran och Helsingfors infrastrukturprogram är de största bland dessa. Infrastrukturprogrammet innehåller tre separata spårvägsprojekt: Västra Helsingfors spårväg, Västra hamnens snabbspårväg och Vik-Malm snabbspårväg. Som ett betydande projekt på initiativ av HRM inleds även renoveringsprojektet av kontorsdelarna i Ilmala-tornen. I samband med renoveringen av tornen undersöks också möjligheten att flytta HRM:s huvudkontor till Ilmala-tornet.

Inom avfallshanteringens syftar investeringar som är baserade på lokaltjänster i enlighet med strategin till tjänster som är ansvarsfulla och utvecklas samt till att förbättra dem.

Dessutom främjar man verksamheten i centrum för cirkulär ekonomi. Under verksamhets- och ekonomiplanens giltighetstid fortsätter de årliga reparations- och kompletteringsarbeten som utförs på Sortti-stationerna för att säkerställa fastigheternas funktionalitet och säkerhet. Under budgetåret och planperioden anskaffas årligen även materiel för lokaltjänsterna, såsom avfallspallar och -pressar till Sortti-stationerna. I det nuvarande investeringsprogrammet har man förberett sig för planeringen och planläggningen av den nya Sortti-stationen samt för förvärvet av en tomt under verksamhets- och ekonomiplanens giltighetstid. Investeringsprogrammet uppdateras under 2026. I detta sammanhang granskas ännu noggrant behovet av nya Sortti-stationer och möjligheterna att utnyttja det befintliga stationsnätverket mer effektivt.

I enlighet med strategin siktar man med de hanteringstjänstorienterade investeringarna på miljöansvar, koldioxidneutralitet och cirkulär ekonomi. En betydande del av investeringarna grundar sig på skyldigheter i miljötillstånden, men investeringarna syftar också till att ta hand om närmiljön och minska miljökonsekvenserna. Under budgetåret genomförs årliga underhållssaneringar av gasuppsamlingssystem och vattenhanteringen. Dessutom genomförs under planperioden, precis som under tidigare år, det årliga färdigställandet och anläggningen av ångar på avstjälningsplatsernas yta, vilket ökar områdets biologiska mångfald och minskar miljöbelastningen i enlighet med strategin.

Finansiering

Etableringslånen från HRM:s medlemskommuner uppgår till totalt 1,0 miljarder euro. Utöver dessa har HRM enligt prognosen tagit långfristigt lån från utomstående finansinstitut cirka 808 miljoner euro vid slutet av 2025, om 2025 års internt tillförda medel och investeringar realiserar enligt årsprognosen.

Kassaflödet från verksamheten och investeringarna blir positivt från och med år 2026. De internt tillförda medlen räcker inte till för att täcka amorteringarna av nuvarande lån, och på grund av detta är man tvungen att ta nytt externt lån på totalt cirka 391 miljoner euro under planperioden, beroende på investeringsnivån som realiserar. Under planperioden amorteras totalt cirka 380 miljoner euro på lån, varav 95,8 miljoner är amorteringar på medlemskommunslån. Den totala mängden långfristigt lån som tagits från utomstående är cirka 810 miljoner euro vid slutet av planperioden. I den nya strategin är en balanserad ekonomi ett viktigt fokusområde. Utvecklingen av rörelsekostnaderna har granskats noggrant. För att balansera ekonomin krävs förutom ett produktivhetsprogram även höjningar av kundavgifterna i båda sektorerna.

På grund av de senaste årens stora investeringar har HRM:s självförsörjningsgrad försvagats. Under planperioden kommer självförsörjningsgraden att öka och utvecklas i enlighet med de strategiska målen. I slutet av 2026 är självförsörjningen 28,2 procent. I det senaste bokslutet var självförsörjningsgraden 26,8 procent.

Personal

Det kvantitativa personalbehovet har bedömts i personalplanen för 2026–2028. Den genomsnittliga personalmängden i planen är sammanlagt 836,4 årsverken för år 2026.

Beslutsförslag (TF)

Styrelsen beslutar att föreslå till samkommunstämmen att samkommunstämmen

a. godkänner Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänsters verksamhets- och ekonomiplan för 2026–2028 enligt bilagan,

b. beslutar att befullmäktiga styrelsen att ta ett nytt långfristigt lån på högst 125 600 000 euro inom ramen för budgeten för 2026,

c. fattar beslut om budgetårets bundna anslag enligt följande:

- Vattenförsörjningens rörelsekostnader 131 916 000 euro,
- Vattenförsörjningens investeringskostnader (netto) 194 680 000 euro,
- Avfallshanteringens rörelsekostnader 92 169 000 euro,
- Avfallshanteringens investeringskostnader (netto) 16 445 000 euro.

Beslut

Styrelsen fattade beslut enligt förslaget.

Samkommunstämmen 14.11.2025
648/02.020.200.2000/2025

Beslutsförslag

Samkommunstämmen

a. godkänner Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänsters verksamhets- och ekonomiplan för 2026–2028 enligt bilagan,

b. beslutar att befullmäktiga styrelsen att ta ett nytt långfristigt lån på högst 125 600 000 euro inom ramen för budgeten för 2026,

c. fattar beslut om budgetårets bundna anslag enligt följande:

- Vattenförsörjningens rörelsekostnader 131 916 000 euro,
- Vattenförsörjningens investeringskostnader (netto) 194 680 000 euro,
- Avfallshanteringens rörelsekostnader 92 169 000 euro,
- Avfallshanteringens investeringskostnader (netto) 16 445 000 euro.

Beslut

Bilagor

- Slutgiltig verksamhets- och ekonomiplan 2026–2028